

WSTĘP

W niniejszym zeszycie "Folia sozologica" publikowane są wyniki badań prowadzonych w województwie sieradzkim w latach 1976-1981 na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w ramach tematu *Ekologiczne podstawy ochrony i zagospodarowania terenów chronionych*. Załęczański Park Krajobrazowy jest pierwszym owocem owych badań. Dostarczyły one argumentów do takiego właśnie wyboru sposobu użytkowania tego obszaru oraz do określenia jego granic i ogólnych zasad gospodarowania. Są tu prace oryginalne, prezentujące wyniki badań terenowych, ale także artykuły przeglądowe i komunikaty. Ich wspólne cele to:

- 1) udokumentowanie stanu środowiska, jego elementów naturalnych i kulturowych w chwili utworzenia parku krajobrazowego, to jest w chwili objęcia obszaru ochroną, która - zmieniając dotychczasowe formy użytkowania - może wpłynąć na przyszły stan tego środowiska;
- 2) odkrycie i poznanie różnorodnych wartości parku, jako przesłanek niezbędnych do ich zachowania, konserwacji i wykorzystania;
- 3) określenie celów, które powinny być osiągnięte przez ochronę krajobrazu oraz wskazanie niektórych dróg wiodących do tych celów;
- 4) dostarczenie wszystkim użytkownikom parku informacji ułatwiającej zrozumienie terenu i poruszanie się po nim.

Autorzy celowo unikają lub ograniczają dyskusje teoretyczne nad pojęciami i metodami ochrony krajobrazu, problemami planowania przestrzennego itp., aby tym wyraźniej przedstawić treści regionalne i praktycznie użyteczne dla wykonywania ochrony przyrody tego konkretnego obszaru.

Przewiduje się publikację w przyszłości (może za 3 lata) drugiego zeszytu poświęconego Załęczańskiemu Parkowi Krajobrazowemu. Wejdą do niego m. in. mapy roślinności rzeczywistej i potencjalnej oraz ocena wyników dotychczasowej ochrony.

We wszystkich artykułach podawane są nazwy topograficzne zgodne z wykazem urzędowych nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych dla powiatu pajęczańskiego (1975 r.) i wieluńskiego (1974 r.). Często różnią się one od nazw widniejących na mapach z różnych okresów czasu, także na mapach wydanych po 1945 r. W kilku przypadkach wprowadzono nowe nazwy obiektów fizjograficznych.

W artykułach tego zeszytu przez "park" rozumie się obszar parku krajobrazowego i strefy ochronnej; rozróżnienie między nimi, w razie potrzeby, zostanie wyraźnie zaznaczone.

W toku całej pracy towarzyszyło nam żywe zainteresowanie i poparcie Urzędu Wojewódzkiego w Sieradzu, zwłaszcza inż. Eugeniusza Milczarskiego (Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody) oraz b. Komendanta Chorągwi ZHP w Sieradzu, mgr. Jerzego Kowalskiego. Składam Im za to podziękowanie.

Romuald Olaczek

INTRODUCTION

This volume of "Folia sozologica" contains results of studies carried out in Sieradz administrative province between 1976 and 1981, which were sponsored by the Provincial Nature Conservation Office within the framework of a wider research project *Ecological bases for preservation and development of protected areas*. Załęczne Nature Park is the first fruit of these studies, which provided arguments in favour of just this and no other way of its area's utilization and for determination of its boundaries and general principles of economic activity in this area. The volume contains original works presenting results of field studies as well as review articles and reports. They have common aims, which could be listed as follows:

- 1) collecting documentary evidence about the state of the environment, its natural and cultural elements at the time of creation of the nature park, that is at the time the area was encompassed by protection, which - changing the previous forms of its utilization - may exert an influence on the future state of this environment;

- 2) discovering and studying diverse values of the Park as necessary prerequisites for their preservation, conservation, and utilization;

- 3) determining the objectives, which should be accomplished through protection of the landscape and indicating some ways allowing to accomplish these objectives;

- 4) providing information for all users of the Park allowing to understand better the area and moving around it.

The authors deliberately restrict or avoid theoretical discussions on concepts and methods of landscape protection, problems of spatial planning etc. in order to present all the more explicitly regional contents being practically useful for protection of the nature on this specific area.

There is planned publication of the second volume devoted to Załęcze Nature Park in the future (perhaps in three years' time). It will contain among others maps of real and potential vegetation and assessment of results created by the nature protection system.

All articles quote topographic names in accordance with the list of official names of places and physiographic objects for Pajęczno (1975) and Wieluń (1974) administrative districts. They often differ from names of the same places on maps coming from different periods of time including those issued after 1945. In some cases, new names of physiographic objects have been introduced.

In the articles of these volume the word "Park" means the Nature Park Area and its protecting zone; the discrimination between them will be explicit marked, in case of need.

Our whole work was accompanied by great interest and support extended by the Provincial Administrative Office in Sieradz, and especially by Mr. Eugeniusz Milczarski (Director of the Environment Protection Department and Provincial Conservator of Nature) and Mr. Jerzy Kowalski, the former Scoutmaster in Sieradz. I am greatly indebted to them for their support.

Romuald Olaczek